

Vragen en antwoorden over vogelgriep – 29 oktober 2021

Sinds 26 oktober 2021 is de afscherm- en ophokplicht in heel Nederland ingegaan. De ophokplicht geldt voor commercieel gehouden vogels. De afschermplicht geldt voor alle niet commercieel gehouden zogeheten risicovogels. Tot de risicovogels behoren hoenderachtigen, watervogels en loopvogels. Dierentuinen, kinderboerderijen en eigenaren van hobbyvogels moeten, voor zover het deze risicovogels betreft, hun vogels afschermen. Dat betekent dat het pluimvee en/of andere gehouden vogels zo moeten worden afgeschermd dat ze niet in direct contact kunnen komen met wilde vogels en de uitwerpselen van wilde vogels. Ook is er een landelijk verbod ingesteld op het tentoonstellen van hoenderachtigen, watervogels en loopvogels.

Landelijke maatregelen

Ophok- en afschermplicht

Voor wie geldt de ophokplicht?

Een ophokplicht geldt voor commercieel gehouden vogels (vogels die worden gekweekt of gehouden met de bedoeling geld te verdienen), met uitzondering van fazanten en loopvogels (struisvogels, nandoes, emoes en kiwi's).

Bij een ophokplicht moeten deze vogels opgehokt zijn en naar binnen worden gebracht.

Voor wie geldt de afschermplicht?

De afschermplicht geldt voor commercieel gehouden fazanten en loopvogels, en ook voor alle zogeheten *risicovogels* die niet commercieel worden gehouden.

Tot deze *risicovogels* behoren:

- hoenderachtigen (zoals kippen, kalkoenen, fazanten, kwartels, patrijzen, pauwen, parelhoenders),
- watervogels (zwanen, ganzen, eenden, duikers, aalscholvers, reigers, ooievaars, ibissen, flamingo's, futen, kraanvogels, rallen, steltlopers, meeuwen en sterns) en
- loopvogels (struisvogels, nandoes, kasuarissen, emoes en kiwi's).

Dierentuinen, kinderboerderijen en eigenaren van hobbyvogels moeten, voor zover het *risicovogels* betreft, hun vogels afschermen. De dieren hoeven dan niet per se naar binnen, maar mogen in elk geval niet in aanraking komen met wilde vogels en hun uitwerpselen. Dat kan voorkomen worden door de dieren bijvoorbeeld in een volière te houden. Als u *risicovogels* in uw tuin houdt als hobby, geldt ook voor u de afschermplicht. Ook hobbyhouders moeten zich dus aan de afschermplicht houden.

Op de [website van de NVWA](#) is meer informatie te vinden over hoe dit het beste kan.

Wat is het verschil tussen de ophokplicht en de afschermplicht?

Ophokken is in een gebouw brengen, afschermen is zorgen dat ze niet in contact komen met wilde dieren of uitwerpselen daarvan. Op de [website van de NVWA](#) is meer informatie te vinden over hoe dit het beste kan.

Waarom is er een afschermplicht?

Om te voorkomen dat de vogels in contact komen met zieke wilde vogels of hun uitwerpselen. De vogels kunnen besmet zijn en door direct contact of contact met hun uitwerpselen, waar virus in zit, kan het virus worden overgedragen. Door ze af te schermen kan dat risico worden verkleind

Hoe werkt een afschermplicht?

U kunt uw dieren bijvoorbeeld in een volière te houden. Op de [website van de NVWA](#) is meer informatie te vinden over hoe dit het beste kan.

Wat is commercieel gevogelte?

Commercieel gehouden gevogelte is gevogelte bestemd voor de productie van vlees, eieren of andere producten, voor het uitzetten in het wild, of het fokken van gevogelte voor deze doeleinden, met de bedoeling geld te verdienen.

Hoe weet ik of mijn dieren opgehokt moet zitten of dat ze weer naar buiten mogen?

U kunt dit nakijken op de dierziekteviewer van RVO via: <https://www.rvo.nl/dierziektenviewer>

Waarom worden bedrijven preventief geruimd?

Het overgaan tot preventief ruimen is altijd een afgewogen beslissing waarbij naar verschillende aspecten gekeken wordt en waar mogelijk maatwerk geleverd wordt. Het gaat dan om pluimveebedrijven die een zogeheten 'riskant contact' hebben gehad met een besmet bedrijf. Dat kan vanwege het feit dat een bedrijf dichtbij de uitbraak ligt, of bijvoorbeeld omdat er een bezoeker op een besmet bedrijf, en daarna op een ander bedrijf is geweest.

Er wordt dan een risicobeoordeling gemaakt op basis van de specifieke situatie, waarbij bijvoorbeeld gekeken wordt hoe dicht een bedrijf bij een besmetbedrijf ligt. Ook wordt er gekeken of een bedrijf in een pluimveedicht gebied ligt, en dus of er veel andere pluimveebedrijven in de omgeving liggen. Om verdere verspreiding te voorkomen kan dan besloten worden om dergelijke risicobedrijven dan preventief te ruimen.

Gebiedsmaatregelen bij een besmetting op een bedrijf

Als er een uitbraak van vogelgriep is op een locatie met meer dan 50 vogels, wordt er naar Europese regelgeving een aantal maatregelen genomen. Zo worden er een beschermings- en bewakingszone ingesteld. De beschermingszone heeft een straal van 3 km rondom het besmette bedrijf. De bewakingszone heeft een straal van 10 km rondom het besmette bedrijf. In Nederland zijn de maatregelen in beide zones hetzelfde. We kunnen daarom ook spreken van een beperkingszone (van 10 km).

Binnen de beperkingszone (het hele 10 km gebied) rondom een besmet bedrijf wordt onder andere een vervoersverbod ingesteld dat betrekking heeft op pluimvee, eieren, mest en strooisel. Verder gelden er eisen voor bezoekers, en een registratieplicht voor bezoekers.

Vervoer

Welke dieren mag ik vervoeren in de beperkingszone?

Er geldt een verbod op het verplaatsen voor vogels die van of naar een locatie gaan waar vogels worden gehouden.

Wat mag ik wel vervoeren in een gebied met beperkingen?

U mag alle andere soorten dieren wel vervoeren zolang die maar niet op een locatie staan met vogels. Als dat wel het geval is, mag het alleen met een goedgekeurd [hygiëneprotocol](#).

Mogen diervoerders naar pluimveebedrijven in de beperkingszone ?

Het vervoer van vogelvoer naar locaties met vogels is toegestaan als voldaan wordt aan een goedgekeurd hygiëneprotocol.

Mag ik mest verplaatsen?

Het vervoer van mest en - strooisel van vogels, van locaties met vogels in de beperkingszone is verboden. Mest van landzoogdieren mag afgevoerd worden van een locatie waar vogels worden gehouden als voldaan wordt aan een goedgekeurd hygiëne protocol. Mest van landzoogdieren van een locatie zonder vogels mag afgevoerd worden zonder voorwaarden.

Mag ik mijn eieren langs de weg verkopen?

Nee, in de beperkingszone, waar dus beperkingen gelden, is dit verboden. Afnemers of kopers mogen de eieren namelijk niet vervoeren.

Bezoekers

Is er een bezoekersverbod?

Het is verboden om de vogelverblijfplaats op locaties waar vogels worden gehouden te betreden, tenzij het hygiëneprotocol wordt nageleefd.

Wanneer is bezoek wel toegestaan in een gebied met beperkingen?

Bezoek is alleen toegestaan als dat noodzakelijk is voor diergezondheid, dierenwelzijn of gezondheid van personen. Hierbij moet wel het hygiëneprotocol worden nageleefd en moeten bezoekers zich registreren.

Gelden de bezoekersmaatregelen ook voor personeel?

Voor personeel of medewerkers geldt dat zij de stal mogen bezoeken als zij het hygiëneprotocol naleven en in de 72 uur voorafgaand geen andere vogelverblijfplaats (kooi, volière, terrein, of gebouw waar gevogelte of gerelateerd materiaal is opgeslagen) hebben bezocht.

Waar vind ik een hygiëneprotocol?

Op de website van de NVWA: [Hygiëneprotocollen vogelgriep | Vogelgriep in Nederland 2021 | NVWA](#)

Gezondheid

Wat moet ik doen als ik een dode vogel vind?

Raak dode vogels niet aan.

- Vindt u 1 of 2 dode wilde (water)vogels? [Meld dit dan bij het Dutch Wildlife Health Centre \(DWHC\) aan de hand van het schema van DWHC.](#)
- Vindt u 3 of meer dode eenden, zwanen of ganzen of meer dan 20 andere dode vogels op 1 plek? Meld dit dan bij het [Landelijk meldpunt dierziekten van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit \(NVWA\)](#). Dit kan via het telefoonnummer 045 – 546 31 88.

Kan ik mijn vogels laten vaccineren?

Het is op dit moment niet mogelijk om vogels in Nederland te laten vaccineren tegen vogelgriep. Er zijn geen effectieve, goed werkzame vaccins beschikbaar waarvan verwacht wordt dat zij voldoende beschermen tegen de huidig circulerende varianten van het hoog-pathogene vogelgriepvirus.

Kunnen mensen vogelgriep overbrengen?

Het vogelgriepvirus kan zich tussen vogels verspreiden door direct contact, door de lucht of via besmet materiaal zoals mest. In zeldzame gevallen kunnen vogelgriepvirussen overgaan van dier naar mens. Dit kan gebeuren als er sprake is van direct en intensief contact tussen besmette vogels en mensen en als het virus bepaalde kenmerken heeft die maken dat ook mensen worden besmet. Check RIVM/ of verwijst naar de site van RIVM, beter niet te veel op ingaan, is niet des LNVs.

Is het vogelgriepvirus gevaarlijk voor mensen?

Er zijn sporadische aanwijzingen dat mensen besmet kunnen raken met de varianten van het vogelgriepvirus. Het risico voor mensen van het vogelgriepvirus, dat de afgelopen maanden in Nederland werd aangetroffen, wordt heel laag geschat. Op de website [Vragen en antwoorden vogelgriep | RIVM](#) staat meer informatie over vogelgriep bij dier en mens.

Wat zijn de ziekteverschijnselen bij mensen?

Mensen die ziek worden van vogelgriep krijgen dezelfde symptomen als bij een gewone wintergriep: koorts, hoofdpijn, spierpijn en hoesten. Soms komt oogontsteking (conjunctivitis) voor. De ziekte vogelgriep verloopt bij mensen meestal mild, maar met name in Azië zijn er verschillende typen vogelgriepvirus die bij mensen heel ernstig kunnen verlopen. Mensen die de afgelopen 14 dagen in aanraking zijn geweest met vogels waarbij vogelgriep is vastgesteld en griepachtige verschijnselen ontwikkelen, wordt aanbevolen hun huisarts of de GGD Gemeentelijke Gezondheidsdienst te raadplegen. Zie ook de website van het RIVM voor meer informatie: <https://www.rivm.nl/aviare-influenza>.

Huisdieren

Kan een dode vogel een bedreiging vormen voor mijn huisdier?

Sporadisch kan vogelgriepvirus overgedragen worden op wilde zoogdieren zoals vossen en zeehonden en op gezelschapsdieren zoals honden. Dit is echter zeer uitzonderlijk en na directe intensieve blootstelling. Bij vossen en honden vaak als gevolg van bijtcontact met besmette kadavers van vogels. Overdracht van hond naar mensen is nog nooit vastgesteld. Zie ook de website van het RIVM voor meer informatie: <https://www.rivm.nl/aviare-influenza>.

Mijn huisdier heeft toch een dode vogel aangeraakt wat moet ik dan doen?

Meestal is er niks aan de hand. Als uw dier in contact geweest is met een dode watervogel en kort daarna verschijnselen vertoont die kunnen passen bij een besmetting met vogelgriep, neem dan contact op met uw eigen dierenarts voor advies.

Meer informatie over vogelgriep

Bedrijven en particulieren zoals hobbyhouders, kunnen vragen hebben over de uitbraak van vogelgriep. Voor informatie kunnen zij bellen met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Het telefoonnummer is: 088 042 42 42.